

“ÖYLEY(İ)MİŞ”İN ROMANI: İMİŞ

Rabia ERTUĞRUL^a, Muhammet ARSLAN^b

Şükrü Keleş
İmiş

2018, 1. baskı, 116 sayfa
Kırmızı Kedi Yayınevi; Yeni Edebiyat Serisi

*Ben bir çağlayandım
Bir ırmağa aktım,
Irmak oldum
Bir dereye vardım
Dere oldum
Bir nehire vardım,
Nehir oldum
Bir denize vardım.
Hep baktılar...
Aktım artık.*

Özdemir Asaf'ın “Nehir oldum, bir denize vardım. Hep baktılar, aktım artık” sözleriyle biten “İmiş” adlı şiiri de İmişaba'nın hikâyesi. İmiş edebiyatın biraz da kayıp bir kelimesi ne olduğu, kim olduğu belli değil; erkek mi kadın mı; yaşıyor mu, ölmüş mü belli değil. Kendini bulamamış, duyulan geçmiş zaman ekinin [öyle-(y)-miş] köklerinden ayrılmış, “idi” [öyle-(y)-di] ile birlikte artık hemen hemen hiç kullanılmayan bir fiil çekimi.

İmiş, 2018 yılında Kırmızı Kedi Yayınevi'nin Yeni Edebiyat serisinden çıkan “(...) değer yüklü eylemlerin izini sürebileceğiniz bir roman. Sahnedeki soğukkanlı bir soytarı, (...) ‘gösteriyi devam ettiren’ İmişaba'nın yaşamından bir kesit” arka kapak tanıtım yazısıyla, “dilini çoktan bulmuş bir yeni yazar” söylemiyle tanıtılıyor. Romanın çok katmanlı yapısı “Saksulara ektiği çiçekler tutmadı” cümlesiyle açılıyor ve dikkatli bir okur istiyor. İmiş,

^aVeteriner Hekim, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Zootekni A.D Doktora Öğrencisi ✉ rabiaertgrul@gmail.com

^bVeteriner Hekim, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji A.D Doktora Öğrencisi

Gönderim Tarihi: 06.10.2018 • Kabul Tarihi: 06.10.2018

etimolojisindeki nüans gibi çok da yerini ve zamanını bulamamış. Yakın arkadaşları Ahmet ve Satı ile karmaşık ilişkileri; sahnede yaşadıkları, hüzneleri, mutlulukları, hayalleri çok belirsiz. Kitabı okurken cinsiyet algısı, farklılıklara saygı duyma, özgürlük kavramları belli belirsiz. Kitapta ikili ilişkiler toplumun 'değerlerinin' uzağında yaşanıyor; ev, bu bağlamda korunaklı bir alan. Sahnedeki varoluşu soğukkanlı. Fakat ondan konuşmasını istediklerinde, ona sorular sorup cevap vermesini beklediklerinde bu tavrını koruyamıyor; dağılıyor. Kurtarıcı bir metafor olarak ele alınan 'halat', karakteri saçılmaktan, düşmekten, savrulmaktan kurtarıyor, onu hayata bağlıyor.

Yazar, kitapta değerler evrenine göndermelerde bulunuyor. Mesela, gösteri dünyasının kapıları aralanıyor; o dünyadaki bir takım ilişkiler okura gösteriliyor. İlişkiler üzerine kısa sorular soruluyor, cevaplar belki de bilinçli olarak net şekilde verilmiyor.

Roman kahramanının bazı fiziksel sorunları var. Kaşlarının, saçlarının olmayışını, ayağının aksamasını o dert etmiyor; umursamıyor. Başkaları ondaki farklılığı 'sorunlu' bir yerden görmeye başladığında buna dayanamıyor. Ötekileştirme, toplumda yaygın olanın dışında kalan, farklı olanın tehdit edici bir unsur olarak algılanmasıysa İmiş, toplumun ötekileştirdiği bir karakter olarak sunuluyor. "Çoğunun, bu dazlak yaratığa acaba ne olmuş, niye böyle olmuş, diye soran bakışları vardı. Kalabalıkların merakından tiksiniyordu. (...)" (s. 18). Oysa İmiş, sabırlı; öfkesine yenilmiyor, üslubunu bozmuyor. Meraklı bakışların arasından geçip gidiyor. Yaptığı işi iyi yapmanın, sevdiklerini koruyup kollamanın derdinde.

Sürükleyici, bazı tartışmalı konular için düşündürücü bir roman olarak öne çıkıyor İmiş. Yazarının dilinin ne denli olgunlaşmış, üzerinde düşünülmüş olduğunun haberini verirken okuyucuyu da defalarca şaşırtarak, eylemlerin değerlerini sorgulamaya itiyor. Romanın kahramanı, "Pek çok şeyi daha iyi anlamak için çabaladığında ayrılık ya da yalnızlık korkularının hafıflediğini fark ediyor." (s. 113).

İmiş, her ne kadar toplumun değerleri ile uyumuna da, yaşadığı zorluklar karşısında güçlü kalabilen ve kendine yetebilen, yaratıcı bir karakter. Çünkü, "Bir pazar akşamının kasvetine yakalanmaktan küçük bir manevrayla kurtulabilir." (s.114). İmiş, değersiz ilişkilerden, ona hak ettiğini düşündüğünü vermeyenlerden gün geliyor kurtuluyor.

Şükrü Keleş¹

1978 yılında doğdu. Ankara Üniversitesi'nde tıp tarihi ve etik alanında doktora eğitimini tamamladı. Biyoetik alanında akademik çalışmalarını sürdürüyor.

SON NOTLAR

¹Yazarın özyaşam öyküsü, Kırmızı Kedi Yayınevi, Yeni Edebiyat serisinden çıkan İmiş adlı romanından kısaltılarak alınmıştır.